

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	5Nds/8/2013
Identifikačné číslo spisu:	1012200278
Dátum vydania rozhodnutia:	03.12.2013
Meno a priezvisko:	JUDr. Jarmila Urbancová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2013:1012200278.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobkyne K., bytom K., zastúpenej JUDr. Štefanom Práznovským, advokátom Advokátskej kancelárie so sídlom 26. novembra 1, Humenné, proti žalovanému Ministerstvu spravodlivosti Slovenskej republiky, so sídlom Župné nám. 13, Bratislava, v konaní o priznanie odškodnenia v zmysle zákona č. 215/2006 Z. z., takto

rozhodol:

Nesúhlas Krajského súdu v Bratislave s postúpením veci j e d ô v o d n ý .

Na prejedanie a rozhodnutie danej veci je daná vecná a miestna príslušnosť Okresného súdu Humenné.

Odôvodnenie

Žalobou podanou dňa 26.01.2012 na Najvyšší súd Slovenskej republiky sa žalobkyňa podľa zákona č. 215/2006 Z. z. o odškodňovaní osôb poškodených násilnými trestnými činmi v znení zákona č. 79/2008 Z. z. (ďalej len „zákon č. 215/2006 Z. z.“) domáha zaplatenia čiastky 2.688,70 eura s 9 % úrokom od 22.12.2008 do zaplatenia ako aj náhrady trov konania po tom, čo Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky (ďalej aj „ministerstvo spravodlivosti“ alebo len „ministerstvo“) nevyhovelo jej žiadosti o odškodnenie ujmy na zdraví, ktorú utrpela v dôsledku konania páchatel'a A. pri pokuse zločinu sexuálneho násillia.

Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“) vychádzajúc z obsahu žaloby a pripojeného oznámenia žalovaného č. 21798/09-537/2 z 13.09.2011 majúč za to, že v danej veci ide v zmysle § 9 ods. 5 zákona č. 215/2006 Z. z. a poznámky pod čiarou k tomuto zákonnému ustanoveniu o vec podľa § 247 až § 250k Občianskeho súdneho poriadku (ďalej aj „OSP“), t. j. o vec správneho súdnictva v zmysle § 250i ods. 2 OSP uznesením z 26.01.2012 sp. zn. 5Sž/2/2012 postúpil vec Krajskému súdu v Bratislave ako súdu vecne a miestne príslušnému.

Krajský súd v Bratislave dňa 25.11.2013 predložil v zmysle § 105 ods. 3 OSP spis na rozhodnutie Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky vyjadriac nesúhlas s postúpením veci z dôvodu, že žalobkyňa sa podanou žalobou domáha zaplatenia sumy 2.688,70 eura s prísl. ako odškodnenia za morálnu škodu spôsobenú sexuálnym násillím, ktorého sa voči nej dopustil odsúdený A., právoplatne odsúdený za

spáchanie tohto skutku rozsudkom Okresného súdu v Humennom. Žalobkyňa nesúhlasí s vybavením jej žiadosti žalovaným a uplatňuje si voči štátu nárok na náhradu škody na základe zákona č. 215/2006 Z. z., podľa ktorého o poskytnutí odškodnenia rozhoduje a odškodnenie vypláca Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, na základe písomnej žiadosti poškodeného podanej tomuto orgánu v lehote osemnástich mesiacov odo dňa spáchania trestného činu, ktorým bola spôsobená ujma na zdraví (§ 8 ods. 1, 2). Ministerstvo je povinné rozhodnúť o žiadosti do šiestich mesiacov odo dňa jej podania, pričom ak nevyhoví žiadosti alebo jej vyhoví iba sčasti, poškodený sa môže domáhať odškodnenia žalobou na súde proti Slovenskej republike zastúpenej ministerstvom najneskôr do jedného roka odo dňa doručenia rozhodnutia o žiadosti (§ 9 ods. 4, 5). V zmysle vysvetľujúceho odkazu uvedeného na konci zákona mimo paragrafovaného znenia (v poznámke pod čiarou) sa týmto súdom má rozumieť súd podľa § 247 až 250k OSP.

Krajský súd po starostlivom uvážení veci navrhol, aby bola vec postúpená miestne príslušnému okresnému súdu, nakoľko zastáva názor, že predmetom konania nie je preskúmanie rozhodnutia alebo postupu orgánu verejnej správy, ale nárok na náhradu škody voči štátu vyplývajúci z osobitného zákona, na ktorého prejednanie je vecne príslušný okresný súd. Krajský súd bol toho názoru, že poznámka pod čiarou k § 9 ods. 5 zákona č. 215/2006 Z. z., ktorá odkazuje na funkčnú príslušnosť správneho súdu na prejednanie nároku na odškodnenie, vychádza pravdepodobne z nepochopenia právomocí správneho súdu. V kompetencii správneho súdu je prieskum (revízia) zákonnosti rozhodnutia orgánu verejnej správy a v jeho rámci aj postupu, ktorý vydaniu rozhodnutia predchádzal. Výsledkom tohto prieskumu je rozsudok súdu o zrušení preskúmaného administratívneho rozhodnutia, alebo zamietnutie žaloby; v prípadoch s plnou jurisdikciou (§ 250i ods. 2, § 250j ods. 5 OSP) je správny súd oprávnený rozhodnutie správneho orgánu zmeniť a nahradiť ho vlastným rozhodnutím. V konaní podľa V. časti OSP nemožno rozhodnúť o priznaní odškodnenia tak, ako s tým počíta ustanovenie § 9 ods. 5 zákona č. 215/2006 Z. z..

Z uvedených dôvodov bol krajský súd toho názoru, že prejednanie predmetnej veci nespadá do oblasti správneho súdnictva a do kompetencie správneho súdu, a preto navrhol na poznámku pod čiarou k § 9 ods. 5 zákona č. 215/2006 Z. z., ktorá z formálneho hľadiska nie právne záväzná, neprihliadnuť.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd vecne príslušný na rozhodovanie o vecnej príslušnosti (§ 246c ods. 1 veta prvá OSP a § 104a ods. 3 OSP) po prejednaní veci a po prehodnotení svojho prechádzajúceho názoru dospel k záveru, že nesúhlas Krajského súdu v Bratislave s postúpením veci je dôvodný.

V správnom súdnictve preskúmajú sudy na základe žalôb alebo opravných prostriedkov zákonnosť rozhodnutí a postupu orgánov verejnej správy (§ 244 ods. 1 OSP).

Rozhodnutiami správnych orgánov sa rozumejú rozhodnutia vydané nimi v správnom konaní, ako aj ďalšie rozhodnutia, ktoré zakladajú, menia alebo zrušujú oprávnenia a povinnosti fyzických osôb alebo právnických osôb, alebo ktorými môžu byť práva, právom chránené záujmy alebo povinnosti fyzických osôb alebo právnických osôb priamo dotknuté (§ 244 ods. 3 veta prvá OSP).

Konanie v správnom súdnictve sa začína na návrh, ktorý sa nazýva žalobou (§ 249 ods. 1 OSP) alebo opravným prostriedkom proti neprávoplatnému rozhodnutiu správneho orgánu (§ 250m ods. 1 OSP), ktorými sa žalobca (navrhovateľ) domáha zrušenia napnutého rozhodnutia orgánu verejnej správy. Ako správne uviedol i krajský súd v kompetencii správneho súdu je prieskum (revízia) zákonnosti rozhodnutia orgánu verejnej správy a v jeho rámci aj postupu, ktorý vydaniu rozhodnutia predchádzal a výsledkom prieskumu správnym súdom je rozsudok o zrušení preskúmaného administratívneho rozhodnutia, alebo zamietnutie žaloby; v prípadoch s plnou jurisdikciou (§ 250i ods. 2, § 250j ods. 5 OSP) je správny súd oprávnený rozhodnutie správneho orgánu zmeniť a nahradiť ho vlastným rozhodnutím. V správnom súdnictve sa možno domáhať aj vyslovenia povinnosti orgánu verejnej správy vo veci konať a rozhodnúť (§ 250t ods. 1 OSP) alebo ochrany proti nezákonnému zásahu orgánu verejnej správy (§ 250v ods. 1 OSP).

Podľa obsahu podania žalobkyne ako aj žalobného petitu sa žalobkyňa domáha voči Slovenskej republike

zastúpenej ministerstvom spravodlivosti zaplattenia sumy 2.688,70 eura s prísl. ako odškodnenia za morálnu škodu spôsobenú sexuálnym násilím podľa zákona č. 215/2006 Z. z..

Podľa § 1 zákona č. 215/2006 Z. z. tento zákon upravuje jednorazové finančné odškodnenie (ďalej len „odškodnenie“) osôb, ktorým bola v dôsledku úmyselných násilných trestných činov (ďalej len „trestný čin“) spôsobená ujma na zdraví.

Podľa § 8 ods. 1 zákona č. 215/2006 Z. z. o poskytnutí odškodnenia rozhoduje a odškodnenie vypláca na základe písomnej žiadosti poškodeného rozhodovací orgán, ktorým je Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky (ďalej len „ministerstvo“).

Podľa § 9 ods. 5 zákona č. 215/2006 Z. z. ak ministerstvo nevyhoví žiadosti alebo jej vyhoví iba sčasti, poškodený sa môže domáhať odškodnenia žalobou na súde proti Slovenskej republike zastúpenej ministerstvom najneskôr do jedného roka odo dňa doručenia rozhodnutia o žiadosti.

Podľa § 16 zákona č. 215/2006 Z. z. na konanie podľa tohto zákona sa nevzťahuje všeobecný predpis o správnom konaní.

Pokiaľ ide o poznámku pod čiarou (odkaz 3) k ustanoveniu § 9 ods. 5 zákona č. 215/2006 Z. z., ktorá odkazovala na ustanovenia § 247 až 250k Občianskeho súdneho poriadku v znení neskorších predpisov a o ktorú pôvodne oprel svoj názor najvyšší súd v uznesení sp. zn. 5Sž/2/2012 z 26.01.2012, táto bola zákonom č. 146/2013 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 215/2006 Z. z. o odškodňovaní osôb poškodených násilnými trestnými činmi v znení zákona č. 79/2008 Z. z. a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony, vypustená.

Tým boli odstránené pochybnosti o tom, či prejednanie a rozhodovanie danej veci patrí do správneho súdnictva alebo do súdnictva všeobecného a treba jednoznačne vychádzať z účelu zákona a okrem obsahu žaloby a jej petitu i zo zákonom označeného žalovaného, ktorým je Slovenská republika zastúpená ministerstvom spravodlivosti a nie orgán verejnej správy, zákonnosť rozhodnutia a postupu ktorého by bola predmetom súdneho prieskumu (§ 9 ods. 5 zákona č. 215/2006 Z. z.), pričom nemožno ponechať bez povšimnutia, že ministerstvo o žiadosti osôb poškodených násilnými trestnými činmi podľa zákona č. 215/2006 Z. z. nerozhoduje v správnom konaní podľa zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok) v znení neskorších predpisov (hoci vo všeobecnosti ministerstvo orgánom štátnej správy nepochybne je) a nevydáva pritom rozhodnutie v zmysle § 244 ods. 3 veta prvá OSP.

Z uvedených dôvodov Najvyšší súd Slovenskej republiky rozhodol, že nesúhlas Krajského súdu v Bratislave s postúpením veci je dôvodný a že na konanie a rozhodnutie veci je daná vecná príslušnosť Okresného súdu Humenné (§ 9 ods. 1 OSP), ktorý vec prejedná a rozhodne v občianskom súdnom konaní (§ 7 ods. 1 OSP); miestna príslušnosť je daná miestom, kde nastala skutočnosť, ktorá zakladá uplatnené právo, keďže k trestnému činu, pri ktorom žalobkyňa utrpela ujmu na zdraví došlo v Snine okres Humenné (§ 85 ods. 3 OSP).

Toto rozhodnutie prijal Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte pomerom hlasov 3:0 (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom od 01. mája 2011).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu n i e j e prípustný opravný prostriedok.